

ARTNOVA

Art Nova Pracownia Projektowa
mgr inż. arch. Joanna Piotrowicz

PROJEKT REMONTU SCHODÓW ZEWNĘTRZNYCH PAŁACU W TRZEBIECHOWIE

JEDNOSTKA PROJEKTOWANIA

P&P ART NOVA Sp. z o.o.

ADRES

Stary Rynek 15/11, 65-067 Zielona Góra

OBIEKT

Schody zewnętrzne do Pałacu

ADRES

66-132 Trzebiechów ul. Parkowa 4

DZIAŁKA

dz. nr 384/52, obręb Trzebiechów

INWESTOR

Gmina Trzebiechów

ADRES

66-132 Trzebiechów ul. Sulechowska 2

Podpisani na stronie tytułowej projektanci oświadczają, że projekt niniejszy został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej (art.20, ust 4 PB)

PROJEKTANCI:

lp		Imię i nazwisko	Nr uprawnień	podpis
1	architektura projektant wiodący	mgr inż. arch Joanna Piotrowicz	464/88/UW	

16.07.2015 r.

SPIS ZAWARTOŚCI

I CZĘŚĆ OPISOWA

1.	INFORMACJA O AUTORZE	3
2.	PRZEDMIOT INWESTYCJI	4
3.	OPIS HISTORYCZNY OBIEKTU	4
3.1.	ROZPOZNANIE ŹRÓDEŁ HISTORYCZNYCH – MIEJSCA PRZEPROWADZONEJ KWERENDY	4
3.2.	DOKUMENTACJA ARCHIWALNA WYKORZYSTANA DO PROJEKTU	5
3.3.	OGÓLNY OPIS HISTORYCZNY OBIEKTU	5
4.	OPIS OGÓLNY STANU ISTNIEJĄCEGO BUDYNKU	7
4.1.	DANE LICZBOWE	7
5.,	SZCZEGÓŁOWY OPIS PRAC REMONTOWYCH	7
5.1.	SCHODY NR 1. FRONTOWE	7
5.1.1.	OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO	7
5.1.2.	ANALIZA ŹRÓDEŁ HISTORYCZNYCH I IKONOGRAFICZNYCH	10
5.1.3.	ZAKRES PRAC REMONTOWYCH	13
5.1.4.	TECHNOLOGIA RENOWACJI MURÓW	13
5.1.5.	UZASADNIENIE WYBRANYCH MATERIAŁÓW	14
5.2.	SCHODY NR 2, REPREZENTACYJNE OD OGRODU	14
5.2.1.	OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO	14
5.2.2.	ANALIZA ŹRÓDEŁ HISTORYCZNYCH I IKONOGRAFICZNYCH	16
5.2.3.	ZAKRES PRAC REMONTOWYCH	16
5.2.4.	TECHNOLOGIA RENOWACJI MURÓW	17
5.2.5.	TECHNOLOGIA RENOWACJI KAMIENIA	17
5.2.6.	UZASADNIENIE WYBRANYCH MATERIAŁÓW	19

II INFORMACJA DOTYCZĄCA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA ZE WZGLĘDU NA SPECYFIKACJĘ PROJEKTOWANEGO OBIEKTU BUDOWLANEGO , UWZGLĘDNIANEJ W PLANIE BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA

STRONA TYTUŁOWA---	20
CZĘŚĆ OPISOWA--	21

III ZAŁĄCZNIKI DO PROJEKTU

Uprawnienia , zaświadczenie o przynależności do Izby

1 mgr inż. architekt Joanna Piotrowicz	22
--	----

Dokumenty formalno-prawne

Wytyczne LWKZ	24
---------------	----

PISMO LWKZ Z DNIA 15.07.2015 R.

CZĘŚĆ RYSUNKOWA

1 Plan sytuacyjny	30
2 Schody frontowe i od ogrodu	31

ZAŁĄCZNIKI

1 Decyzja LWKZ	32
----------------	----

1. INFORMACJA O AUTORZE

mgr inż. architekt Joanna Piotrowicz – absolwentka Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej. W 1997 roku ukończyła z wynikiem celującym studia podyplomowe w zakresie konserwacji zabytków architektury i urbanistyki na Wydziale Architektury Instytutu Historii Architektury i Konserwacji Zabytków Politechniki Krakowskiej, pod kierunkiem prof. dr hab. Wiktora Zina .

Od 1993 roku prowadzi Pracownię Projektową Art Nova. W latach 1991 -1992 pełniła funkcję Architekta Miejskiego w Zielonej Górze, w 2005 roku - architekta miejskiego Żagania. Wykaz wybranych prac projektowych i publikacji naukowych

1. Projekt budowlany remontu murów miejskich w Krośnie Odrzańskim wraz z programem prac konserwatorskich i badaniami architektonicznymi. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
2. Inwentaryzacja budowlano-konserwatorska, projekt budowlany wraz programem prac konserwatorskich „Pałacyku” zlokalizowanego przy ul. Niepodległości 30 w Sulechowie - 2011 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
3. Projekt budowlany odtworzenia zabytkowej fontanny na Rynku w Koźuchowie. 2011 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
4. Projekt odnowy Parku Dworskiego w Iłowej - 2010 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
5. Inwentaryzacja budowlano -konserwatorska wykonana skanerami 3D firmy FARO i LEICA budynku zabytkowej leśniczówki w Lasach Kabacki w Warszawie. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
6. Projekt prac renowacyjnych zabytkowego muru przy cmentarzu w Lwówku Śląskim . Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
7. Współautor projektu Rewitalizacji Parku Piastowskiego w Zielonej Górze - 2010 r. Teren parku objęty ochroną konserwatorską .
8. Projekt rozbudowy zabytkowego Cmentarza Komunalnego w Lwówku Śląskim – 2009 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
9. Projekt zagospodarowania Doliny Gęśnika w Zielonej Górze -2009 r. Teren objęty ochroną krajobrazu kulturowego.
10. Projekt rozbudowy siedziby Nadleśnictwa w Ruszowie - 2009 r. Finalista konkursu Modernizacja Roku 2009. Konkurs pod patronatem Generalnego Konserwatora Zabytków.
11. Projekt remontu siedziby Banku Spółdzielczego w Gubinie -2009 r. Obiekt w rejestrze zabytków. Projekt obejmował badania stratygraficzne.
12. Projekt renowacji Rynku w Koźuchowie - 2009 r. Teren objęty ochroną konserwatorską.
13. Projekt remontu Urzędu Stanu Cywilnego i Sali Sesyjnej w zielonogórskim Ratuszu -2008 r. Obiekt w rejestrze zabytków.
14. Projekt budynku mieszkalno - usługowego w Żarach przy ul. Pocztowej - 2007r. Obiekt znajdujący się w strefie ochrony konserwatorskiej.
15. Pierwsze miejsce w ogólnopolskim konkursie architektonicznym na realizację Hali Targowej w Żarach - 2006 r. Obiekt znajdujący się w strefie ochrony konserwatorskiej.
16. Projekt biurowca przy ul. Reja w Zielonej Górze -2006 r. Obiekt znajdujący się w strefie ochrony konserwatorskiej.
17. Realizacja projektu wykonawczego remontu i aranżacji wnętrz skrzydła północnego budynku starego Ratusza w Zielonej Górze 2006 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
18. Projekt założeń do remontu zabytkowego obiektu Urzędu Gminy w Otyniu -2006 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków. Projekt obejmował badania stratygraficzne ,architektoniczne .
19. Projekt budowlany remontu Pałacu w Międzygórzu - 2006 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków. Projekt obejmował badania architektoniczne i stratygraficzne.
20. Projekt wykonawczy remont zabytkowego budynku Urzędu Poczty we Wschowie -2005 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
21. Projekt wykonawczy przebudowa wejścia do Banku Gospodarki Żywnościowej S.A W Zielonej Górze - 2005 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
22. Projekt koncepcyjny z zakresu konserwacji zabytków rekonstrukcji Wieży Kleista w Słubicach -2005 r.. Projekt obejmował badania architektoniczne.
23. Projekt wykonawczy przebudowy zabytkowego budynku Urzędu Poczty w Żaganiu -2004 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
24. Projekt koncepcyjny obiektu handlowego z hotelem przy Placu Wielkopolskim w Zielonej Górze -2004 r. Obiekt znajdujący się w strefie ochrony konserwatorskiej.
25. Wyróżnienie w konkursie Mister Budowy za projekt remontu zabytkowego budynku przy al.

- Niepodległości w Zielonej Górze. Obiekt 2003 roku. Projekt obejmował badania architektoniczne i stratygraficzne.
26. Projekty budowlane remontów elewacji budynków zabytkowych w Zielonej Górze -2003 r. Projekt obejmował badania architektoniczne i stratygraficzne elewacji 52 kamienic.
  27. Projekt wykonawczy remontu Urzędu Poczty w Nowej Soli - 2003 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
  28. Projekt wykonawczy przebudowy Urzędu Poczty w Żaganiu - 2003 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
  29. Projekt wykonawczy przebudowy Urzędu Poczty w Szprotawie – 2003 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
  30. Publikacja naukowa z zakresu konserwacji zabytków architektury i urbanistyki „Zielona Góra-miasto-ogród” na łamach wydawnictwa Politechniki Poznańskiej -2003 r.
  31. Projekt iluminacji elektrowni wodnej w Dychowie -2002 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
  32. Projekt wykonawczy adaptacji mieszkań na restaurację przy ul. Kupieckiej w Zielonej Górze -2001 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków. Projekt obejmował badania architektoniczne i stratygraficzne.
  33. Projekt wykonawczy remontu Urzędu Poczty w Sławie – 2002 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
  34. Projekt wykonawczy przebudowy budynku Prokuratury Rejonowej w Krośnie Odrzańskim – 2001 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
  35. Projekt wykonawczy remontu Urzędu Poczty w Niegosławicach -2000 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków. Projekt obejmował badania architektoniczne i stratygraficzne.
  36. Projekt wykonawczy przebudowy budynku Prokuratury Rejonowej i Sądu Grodzkiego w Nowej Soli obiekt wpisany do rejestru zabytków -1999 r. Projekt obejmował badania architektoniczne i stratygraficzne.
  37. Opracowanie badań architektonicznych osiedla Winnica w Zielonej Górze -1999 r
  38. Projekt remontu elewacji budynku Biblioteki Publicznej w Żarach -1998 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków. Projekt obejmował badania architektoniczne i stratygraficzne.
  39. Projekt wykonawczy przebudowy Kancelarii Notarialnej w Żarach -1997 r. Obiekt znajdujący się w strefie ochrony konserwatorskiej.
  40. Dyplom ukończenia Studiów Podyplomowych z oceną celującą z zakresu konserwacji zabytków architektury i urbanistyki na Politechnice Krakowskiej - 1997 r.
  41. Nagroda Mister Budowy za projekt budynku wielorodzinnego przy ul. Stromej w Zielonej Górze Obiekt znajdujący się w strefie ochrony konserwatorskiej -1995 r.
  42. Projekt budowlany remontu budynku Polskiej Wełny w Zielonej Górze -1994 r. Obiekt znajdujący się w strefie ochrony konserwatorskiej.
  43. Projekt renowacji Parku w Świebodzinie - 1994 r. Teren znajdujący się w strefie ochrony konserwatorskiej.

2. PRZEDMIOT INWESTYCJI

Zakres opracowania dotyczy remontu schodów zewnętrznych w budynku Zespołu Edukacyjnego w zlokalizowanego w Pałacu w Trzebiechowie

Pałac wraz z zespołem budynków przypałacowych oraz parkiem wpisany jest do rejestru zabytków pod nr 212.

3. OPIS HISTORYCZNY OBIEKTU

3.1. ROZPOZNANIE ŹRÓDEŁ HISTORYCZNYCH – MIEJSCA PRZEPROWADZONEJ KWERENDY

Przed przystąpieniem do opracowania projektu przeprowadzono kwerendę w:

1. Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotecz im. C. Norwida ul. Wojska Polskiego 9 Zielona Góra
2. Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków ul. Kopernika 1 Zielona Góra.
3. Archiwum Państwowym w Zielonej Górze.

3.2. DOKUMENTACJA ARCHIWALNA WYKORZYSTANE DO PROJEKTU

1. Karta ewidencyjna rejestru zabytków nr 212 opracowana przez Jerzego Nowińskiego w marcu 1997 r.
2. Projekt roboczy „Adaptacja zamku w Trzebiechowie” autor inż arch. St. Sanicki rok wykonania 1950 r.
3. Inwentaryzacja architektoniczna autor Krzysztof Berezowski , rok wykonania 1976.
4. Inwentaryzacja fotogrametryczna , wykonana w 1976/1977 r. przez Warszawskie Przedsiębiorstwo Geodezyjne.
5. Opinia techniczna wykonana w 1977 r. przez Biuro Projektów Budownictwa Komunalnego w Zielonej Górze pod kątem adaptacji na hotel.
6. Opinia techniczna „Pałac w Trzebiechowie „, wykonana w 1978 r. przez P.P. Pracownię Konserwacji Zabytków Zakład Wytwórczy Mebli Artystycznych Pracownia Ochrony Drewna Zabytkowego.
7. Dokumenty obiektu i zbiory ikonograficzne udostępnione przez Zamawiającego i Użytkownika.
8. Materiały ikonograficzne dostępne w internecie.
9. Inwentaryzacja -budowlana wykonana w 2000 r przez Zakład Usług Inwestycyjnych sp. z o.o. Zielona Góra.
10. Materiały ikonograficzne udostępnione przez LWKZ.
11. Dokumentacja sondażowa badań konserwatorskich pałacu w Trzebiechowie – autor mgr Michał Błażejowski.

3.3. OGÓLNY OPIS HISTORYCZNY OBIEKTU

Budowa Pałacu datowana jest na rok 1876-1902. Powstał on w miejscu wcześniejszego dworu, którego reliktów zachowały się w partii piwnic i parteru.

Obecną formę w stylu późnego historyzmu z kostiumem wiedeńskiego neobaroku pałac uzyskał w wyniku przebudowy prowadzonej w latach 1876-1901 zleconej przez księcia Henricha VII von Reuss i jego żonę Marię Aleksandrinę.

Autorem rozbudowy rezydencji w 1876 r. był Viktor Rumpelmayer jeden z najwybitniejszych austro-węgierskich architektów działających w Europy Środkowej . Urodzony w 1830 r w Bratysławie , zmarł w 1885 r w Wiedniu.

Rumpelmayer zaprojektowane między innymi w stylu neobarokowym pałac królewski Bułgarii (dziś Narodowa Galeria Sztuki) , kilka pałaców dla znanych członków szlachty, obecnie brytyjska ambasada w Wiedniu w Christ Church ,niemiecka ambasada w Wiedniu, Portugalski pawilon na paryskiej Wystawie Powszechnej (1900) , Nathaniel Rothschild Palais w Wiedniu, do wybitnych jego dzieł zaliczany jest restrukturyzacja Festetics Pałac w Keszthely , na Węgrzech.

Wiktor Rumpelmayer łączył francuskie, włoskie i wiedeńskie trendy. Zaliczany jest do najwybitniejszych architektów wiedeńskiego neobaroku. Zajmował się nie tylko architekturą, ale także sztuką użytkową, dla swoich projektów budowlanych opracowywał dekoracje z kutego żelaza, które zdobiły balkony, okna i schody.

Chronologia ważniejszych wydarzeń dotyczących wsi Trzebiechów i założenia pałacowego

lp	rok	Wydarzenie	uwagi
1	1308	Informacja o wsi książęcej	
2	1442	Siedziba czeskiego rodu rycerskiego v. Troschke	
3	1670	Założenie w stylu barokowym parku przypałacowego.	
4	1728-1765	Właścicielem wsi zostaje ród hrabiowski v. Schwerin	
5	1765	Wieś nabywa marszałek dworu pruskiego Henrich LXIII książę Reuss-Plauen	
6	1830	Przebudowa parku przypałacowego w stylu angielskim	
7	1832	Wieś przejmuje wdowa po Henrichu LXIII księżna Carolina z domu hrabina Stolberg-Wernigerode	
8	1853-1875	Właścicielem zostaje pasierb Caroliny-Heinrich IV książę von Reuss. W 1860 r w Trzebiechowie urodziła się Elenora Karolina Gasparina Luisa – księżniczka Reuss-Kostritz od 1908 caryca Bułgarii.	
9	1875-1909	Właścicielem Trzebiechowa jest Henrich VII ambasador Prus w Wiedniu	
10	1876-1901	Przebudowa wcześniej istniejącej rezydencji w stylu neobarokowym. Rozbudowa korpusu pałacu, dobudowa skrzydeł bocznych. Powiększono park i dobudowano mur ceglany w stylu neobarokowym.	
11	1909-1945	Właścicielem wsi był Henrich XXXII von Reuss	
12	1945	Zamek zostaje opuszczony przez właścicieli.	Budynek nie użytkowany
13	1950	Wykonanie projektu roboczego „Adaptacja zamku w Trzebiechowie” przez inż arch. St. Sanicki	Budynek nie użytkowany
14	1976	Inwentaryzacja pałacu i opinii technicznej wykonana przez Biuro Projektów Budownictwa Komunalnego wykonana na zlecenie Spółdzielczego Biura Turystycznego „Turysta” w Warszawie, pod kątem adaptacji na hotel.	Budynek nie użytkowany
15	1976/1977	Wykonanie dokumentacji fotogrametrycznej przez Warszawskie Przedsiębiorstwo Geodezyjne	Budynek nie użytkowany
16	1977	Wykonanie pokrycia dachu z blachy.	
17	1978	Opinia techniczna wykonana przez P.P. Pracownie Konserwacji Zabytków Zakład Wytwórczy Mebli Artystycznych. Pracownia Ochrony Drewna Zabytkowego Warszawa-Wilanów.	Budynek nie użytkowany poza kilkoma pomieszczeniami adaptowanymi na mieszkania.
18	1979-1982	Remont kapitalny budynku z adaptacją na szkołę.	

4. OPIS OGÓLNY STANU ISTNIEJĄCEGO BUDYNKU

Budynek czterokondygnacyjny. Jedna kondygnacja podziemna stanowiąca piwnice. Dwie kondygnacje stanowi parter i I piętro. Czwartą kondygnację stanowi poddasze mansardowego dachu. Nad poddaszem nieużytkowy strych. Budynek na rzucie prostokąta z dobudowanymi dwoma skrzydłami. Dobudowę skrzydła głównego rozpoczęto w 1876r. Drugie skrzydło dobudowano w 1901 r.

Budynek usytuowany na niewielkim wyniesieniu. Budynek otoczony opaską betonową. Od frontu budynku podłoże wybetonowane.

Budynek od 1983 r. przeszedł generalny remont i użytkowany jest jako Zespół Edukacyjny. W skład Zespołu Edukacyjnego wchodzi : szkoła podstawowa, gimnazjum i przedszkole. Zachodnie skrzydło w części wynajmowane jest na biura. Poddasze zaadaptowane na miejsca noclegowe od lat nieużytkowane. Część piwnic zajmuje jadalnia i kuchnia przygotowująca posiłki dla uczniów.

Budynek wyposażony w instalacje wod-kan, co, elektryczną, węzeł cieplny z doprowadzeniem ciepła z lokalnej kotłowni. Budynek poza elewacją i doraźną konserwacją nie przechodził gruntownego remontu od lat 80-tych. Większość elementów takich jak okna , pokrycie dachu, instalacje uległy dekapitalizacji.

4.1. DANE LICZBOWE

• Powierzchnia zabudowy	- 1369,1 m ²
• Powierzchnia użytkowa	- 3585,4 m ²
• Kubatura	- 23.850,0 m ³
• Wysokość budynku w najwyższym punkcie	- 23,34 m
• Długość budynku	- 80,28 m
• Szerokość budynku	- 31,46 m
• Liczba uczniów	- 365 osób
• Liczba pracowników szkoły	- 53 osoby
• Liczba najemców	- 2 osoby

5. SZCZEGÓŁOWY OPIS PRAC REMONTOWYCH

5.1. SCHODY NR 1 FROTNOWE

5.1.1. OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO

Schody frontowe obłożone płytką lastrykową z okresu generalnego remontu wykonanego w latach 1979-1982. W tym czasie również wykonano balustradę z prętów stalowych. Konstrukcja schodów oraz mury są oryginalne. Pod schodami pomieszczenie piwniczne murowane z cegły pełnej na zaprawie cementowo- wapiennej. We wnętrzu widoczne wysolenia, widoczny grzyb i odparzony tynk. Głównym powodem złego stanu tynku jest brak izolacji poziomej oraz brak wentylacji pomieszczenia.

W trakcie remontu w 1979 r. lub później zamurowano okno w bocznej ścianie pomieszczenia pod schodami a w ścianie przeciwległej powiększono otwór okienny do drzwiowego.

Tynk na ścianach bocznych odparzony. Głównym powodem zawilgocenia tynków jest

szczelne obetonowanie nawierzchni wokół budynku oraz podniesienie poziomu terenu wokół budynku.

Widok schodów od frontu.

Widok schodów z boku.

Pomieszczenie pod schodami

Zachowane fragmenty betonowego cokołu nieistniejącej balustrady.

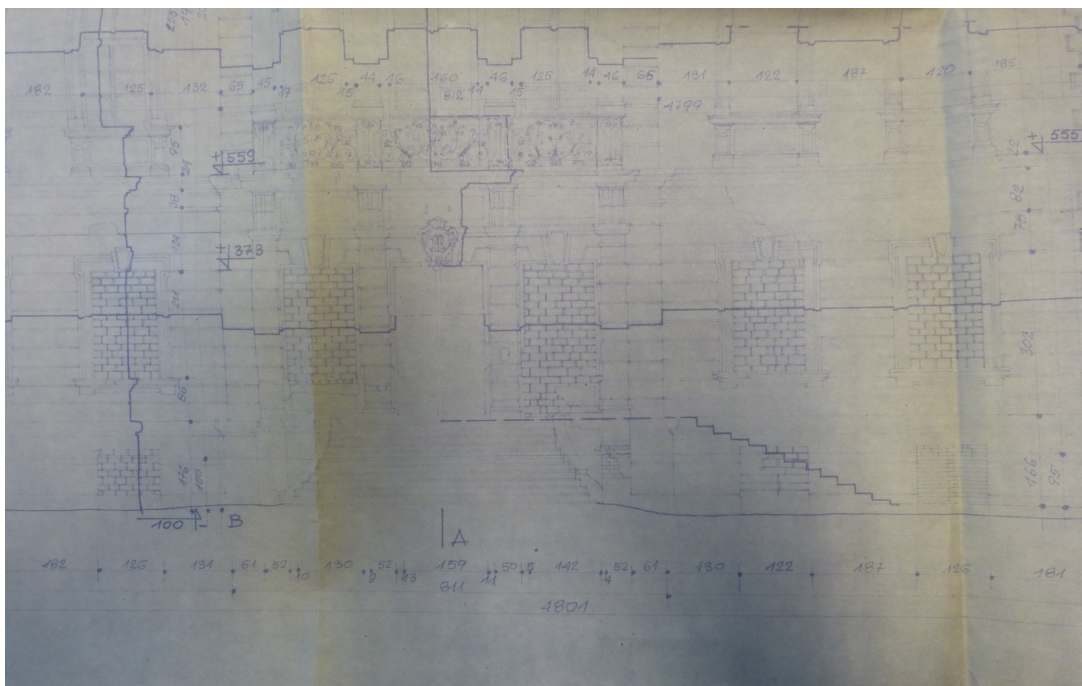

5.1.2 ANALIZA ŹRÓDEŁ HISTORYCZNYCH I IKONOGRAFICZNYCH

Z dokumentacji fotogrametrycznej wykonanej w 1976 r. wynika, że balustrada schodów zewnętrznych nie zachowała się. W opiniach technicznych wykonanych w tym czasie wspomniano, że schody były kamienne. Nie określono jednak rodzaju kamienia.

Inwentaryzacja fotogrametryczna z 1976 r. (z zbiorów LWKZ.)

Kartka pocztowa z 1901 r.(Internet)

Kartka pocztowa (Internet)

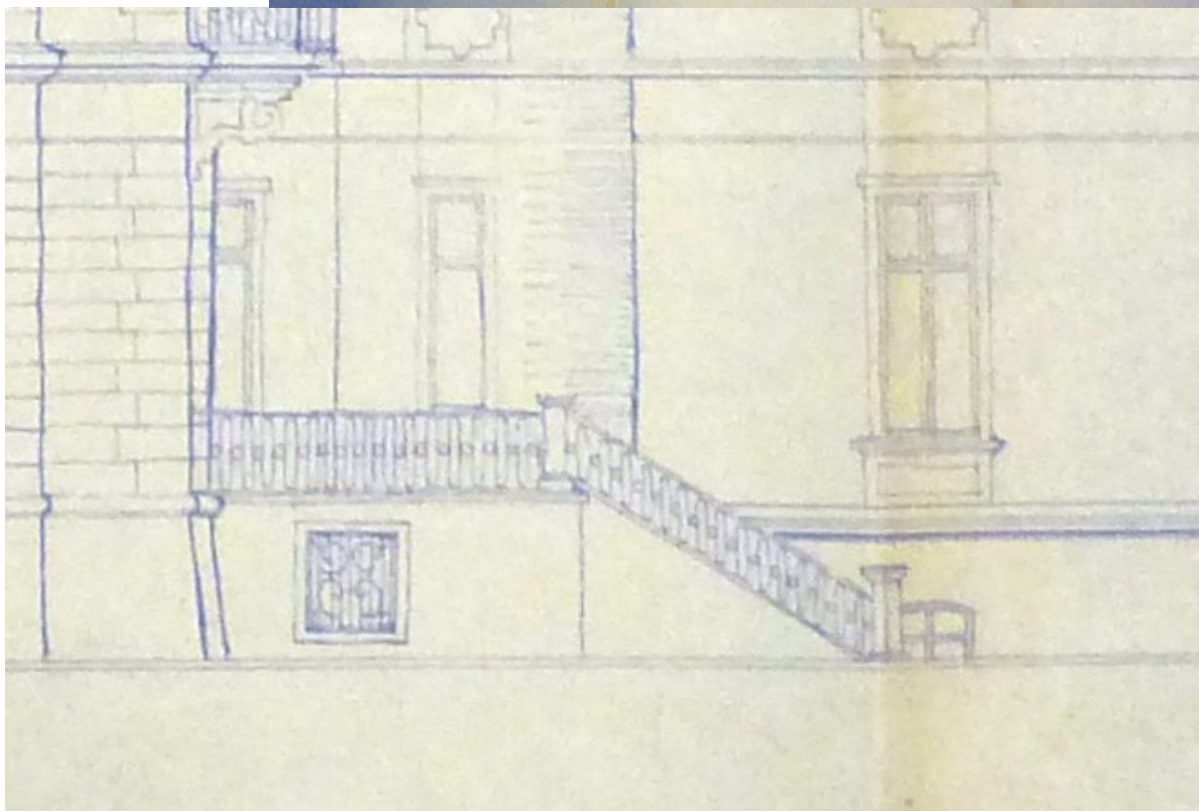
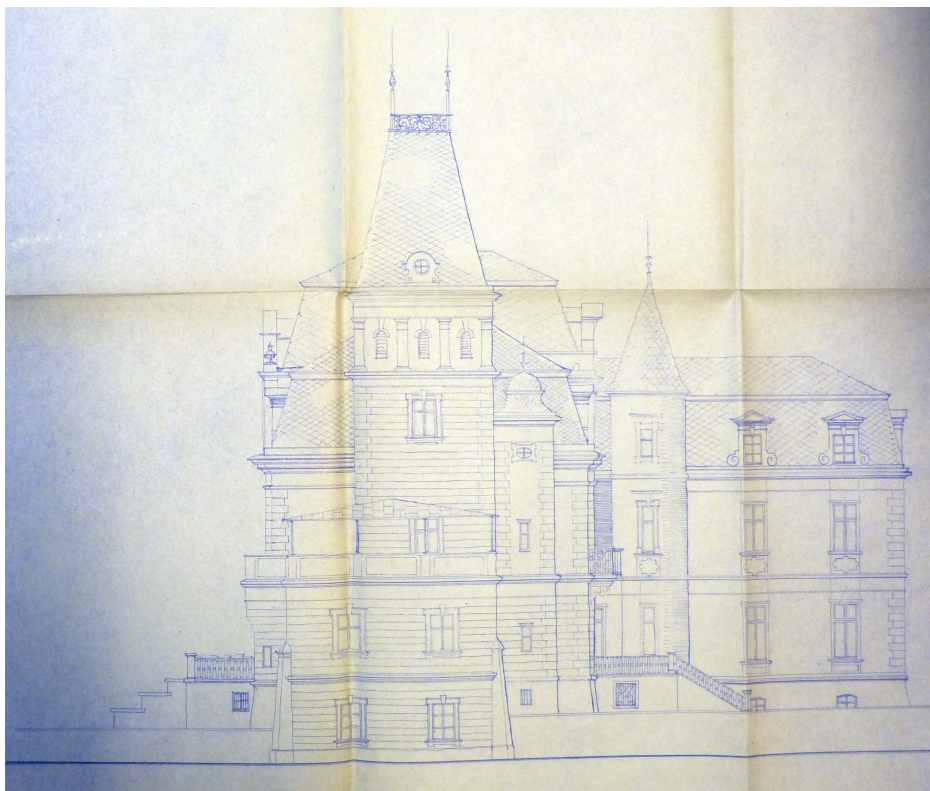
Z kart pocztowych pochodzących z początku XX wynika, że balustrada była wykonana w stylu neobarokowym z charakterystycznymi eliptycznymi otworami. Mogła być wykonana z piaskowca lub z betonu.

Okładziny stopni mogły być wykonane z piaskowca analogicznie jak schody

reprezentacyjne od ogrodu lub z granitu, tak jak schody boczne do sali balowej.

*Projekt roboczy
z 1950 r.
(ze zbiorów LWKZ)*

Neobarokową formę balustrady schodów potwierdza wykonany w 1950 r. projekt roboczy adaptacji pałacu na potrzeby najprawdopodobniej służby zdrowia. Na rysunku elewacji zaznaczono w uproszczony sposób zarys balustrady.

5.1.3. ZAKRES PRAC REMONTOWYCH

Remont polegać będzie na :

- Rozebranie istniejących okładzin i balustrady.
- Odtworzenie okna pod schodami.
- Wykonanie hydroizolacji
- Wzmocnieniu strukturalnym cegieł, kamieni, spoinowania oraz tynków konstrukcji schodów.
- Wykonanie nowej okładziny schodów z granitu w kolorze żółtym analogicznym do zewnętrznych schodów bocznych prowadzących do sali balowej.
- Wykonaniu balustrady z piaskowca.
- Rozebraniu opaski betonowej wokół schodów i zastąpienie jej opaską żwirową.
- Odtworzenie otworu okiennego.
- Demontaż drzwi.
- Montaż drzwi i okna wg odrębnego opracowania.

5.1.4. TECHNOLOGIA RENOWACJI MURÓW

Do renowacji schodów należy użyć produktów jednej wybranej firmy specjalizującej się w renowacji obiektów zabytkowych.

Balustrady i zewnętrzne okładziny schodów należy rozebrać.

Skuć tynki wewnętrzne w pomieszczeniu pod schodami oraz tynki zewnętrzne do poziomu fundamentów. Na całej powierzchni usunąć starannie resztki tynku i powłok.

Ściany fundamentowe należy odsłonić w porze bardzo ciepłej, słonecznej tak aby mury mogły wyschnąć.

Odtworzyć otwór okienny.

Odsłonięte mury ceglane należy w zależności od stwierdzonego zniszczenia wzmocnić strukturalnie iniekcyjnie lub powierzchniowo (bezciśnieniowo) poprzez wypełnienie porów i drobnych rys wodorozcieńczalnym preparatem wzmacniającym i przyspieszającym wiązanie.

Należy zastosować alkaliczny, mineralny środek wzmacniający wytwarzający żel krzeminkowy. Wzmacniający stary mur na powierzchni i w strukturze (pory kapilarne i drobne rysy), nie działający hydrofobizacją.

W przypadku stwierdzenia po zdjęciu okładzin schodowych zupełnie zdegradowanych cegieł, należy je usunąć i przemurować fragmenty murów.

Po prawidłowo wykonanym uszczelnieniu (zgodnie z instrukcją producenta) należy wyrównać podłoże wodoszczelną szpachlówką uszczelniającą. (przedtem usuwamy wszystkie nie związane z podłożem elementy.

Następnie należy zastosować preparat krzemionkowy o działaniu wgłębnym przeznaczony do uszczelniania i renowacji w celu uzyskania hydroizolacji odpornej na wodę napierającą

Od wewnętrznej strony pomieszczenia pod schodami należy wykonać hydroizolację szlamem uszczelniającym odpornym na siarczany, stropu i wszystkich ściana.

Ściany fundamentowe i piwniczne należy uszczelnić elastycznym szlamem uszczelniającym, przeciw wodzie gruntowej i wodzie napierającej z zewnątrz wodzie podciąganej kapilarnie w murach

Okładzinę kamienną należy kleić elastyczna , cienkowarstwową zaprawą klejową

Strefę cokołu należy zabezpieczyć przed „wodą rozbryzgową”, nakładając po wyrównaniu podłoża, warstwę izolacji szlamem uszczelniającym do hydroizolacji.

Uszczelnione mury należy otynkować tynkiem renowacyjnym

Ściany zewnętrzne schodów należy pomalować w kolorze analogicznym do koloru cokołu pałacu farbą renowacyjną do zabytków .

Wokół schodów należy wykonać opaskę drenażową.

5.1.5. UZASADNIENIE WYBRANYCH MATERIAŁÓW

Do wykonania stopni i podstopnic zaproponowano w projekcie użycie płyt granitu gold , który kolorystycznie zbliżony jest do piaskowca. Z takiego granitu wykonane są w pałacu schody boczne do sali balowej. Odstąpiono od użycia piaskowca ze względu na krótkotrwałość tego kamienia, który w naszych warunkach klimatycznych szybko ulega degradacji co widać na schodach reprezentacyjnych do ogrodu.

5.2. SCHODY NR 2, REPREZENTACYJNE OD OGRODU

5.2.1. OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO

Stopnie i podstopnice schodów wykonane z piaskowca. Taras posiada zniszczoną posadzkę betonową. Balustrada z prętów stalowych wykonana w latach 1979-1982, w czasie adaptacji pałacu na szkołę. Konstrukcja schodów oraz mury są oryginalne. Zachowały się również dwa słupki balustrady przylegające do ściany wykonane z piaskowca. Pod schodami znajdują się dwie kondygnacje piwnic wymurowanych z cegły pełnej na zaprawie cementowo- wapiennej. We wnętrzu widoczne wysolenia, widoczny grzyb i odparzony tynk. Głównym powodem złego stanu jest brak izolacji przeciwwilgociowej, brak wentylacji pomieszczeń oraz przedostawanie się do pomieszczeń pary wodnej z pomieszczeń kuchennych.

Widok reprezentacyjnych schodów od ogrodu

Zejdźcie pod tarasem do piwnicy pod schodami.

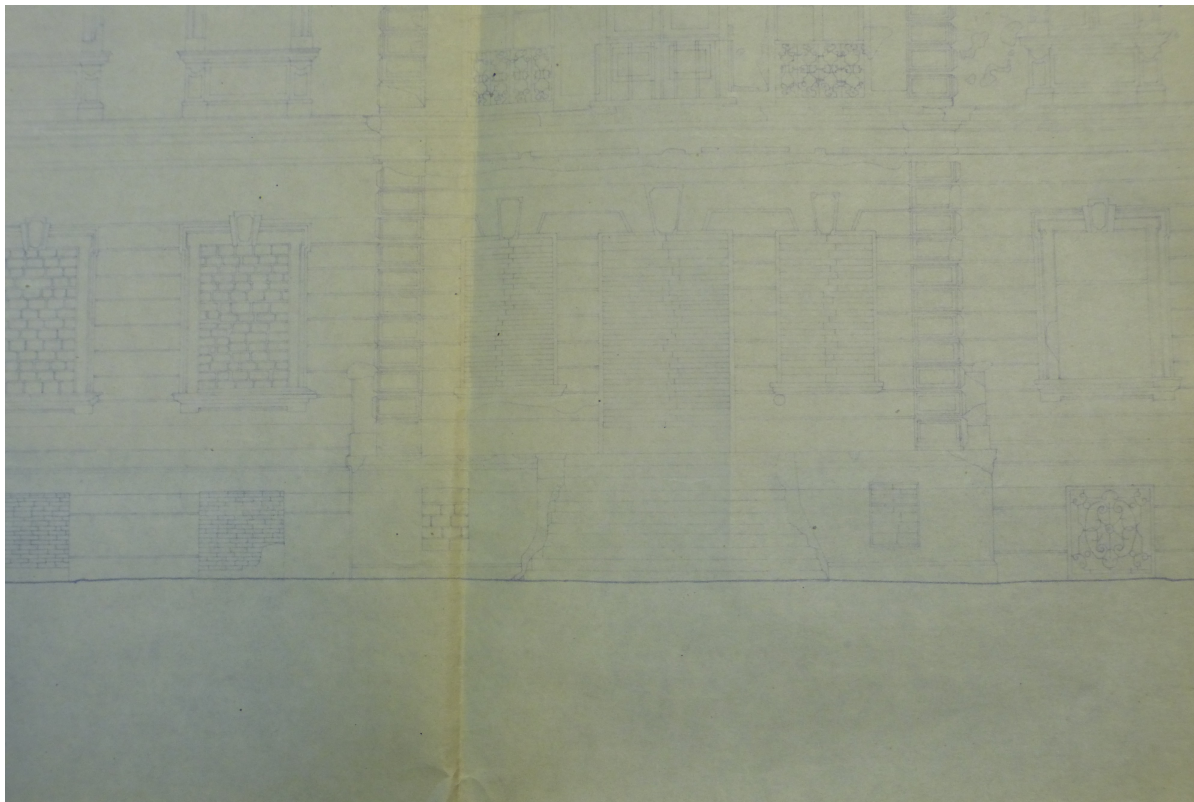
Taras

5.2.2 ANALIZA ŹRÓDEŁ HISTORYCZNYCH I IKONOGRAFICZNYCH

Z dokumentacji fotogrametrycznej wykonanej w 1976 r. wynika, że balustrada schodów zewnętrznych nie zachowała się.

Inwentaryzacja fotogrametryczna z 1976 r. (ze zbiorów LWKZ.)

5.2.3. ZAKRES PRAC REMONTOWYCH

Prace remontowe należy wykonać zgodnie z zaleceniami LWKZ zawartymi w piśmie z dnia 15.07.2015 r znak pisma ZN.5142.12.2015. [gmTrz-1] oraz wytycznymi zawartymi w „Dokumentacji sondażowej badań konserwatorskich pałacu w Trzebiechowie „ autorstwa mgr Michała Błażejewskiego. Autor przytoczonego opracowania wskazuje na konieczność zachowania kamiennej okładziny schodów od strony elewacji ogrodowej.

Remont polegać będzie na:

- Demontaż istniejących kamiennych stopni i podstopnic.
- Rozebranie pozostałych okładzin tarasu i schodów oraz balustrady.
- Rozebranie konstrukcji schodów na gruncie.
- Wykonanie hydroizolacji
- Wzmocnieniu strukturalnym cegieł, kamieni, spoinowania oraz tynków konstrukcji podestu (tarasu)
- Odtworzenie konstrukcji schodów na gruncie
- Odrestaurowanie zachowanych zdjętych okładzin piaskowca poprzez uzupełnienie ubytków i konserwację zachowanych fragmentów.

- Wykonanie nowej posadzki tarasu z piaskowca.
- Wykonaniu i montażu balustrady z piaskowca.
- Zakonserwowanie nowej okładziny tarasu i balustrad wykonanych z piaskowca.
- Renowacja zachowanych słupków balustrady przylegających do balustrady.

5.2.4. TECHNOLOGIA RENOWACJI MURÓW

Do renowacji schodów należy użyć produktów jednej wybranej firmy specjalizującej się w renowacji obiektów zabytkowych.

Balustrady i zewnętrzne okładziny schodów należy rozebrać.

Skuć tynki wewnętrzne w pomieszczeniu pod tarasem oraz tynki zewnętrzne do poziomu fundamentów. Na całej powierzchni usunąć starannie resztki tynku i powłok.

Ściany fundamentowe należy odsłonić w porze bardzo ciepłej, słonecznej tak aby mury mogły wyschnąć.

Odsłonięte mury ceglane należy w zależności od stwierdzonego zniszczenia wzmocnić strukturalnie iniekcyjnie lub powierzchniowo (bezciśnieniowo) poprzez wypełnienie porów i drobnych rys wodorozcieńczalnym preparatem wzmacniającym i przyspieszającym wiązanie.

Należy zastosować alkaliczny, mineralny środek wzmacniający wytwarzający żel krzemionkowy. Wzmacniający stary mur na powierzchni i w strukturze (pory kapilarne i drobne rysy), nie działający hydrofobizująco.

W przypadku stwierdzenia po zdjęciu okładzin schodowych zupełnie zdegradowanych cegieł, należy je usunąć i przemurować fragmenty murów.

Po prawidłowo wykonanym uszczelnieniu (zgodnie z instrukcją producenta) należy wyrównać podłoże wodoszczelną szpachlówką uszczelniającą. (przedtem usuwamy wszystkie nie związane z podłożem elementy)

Następnie należy zastosować preparat krzemionkujący o działaniu wgłębnym przeznaczony do uszczelniania i renowacji w celu uzyskania hydroizolacji odpornej na wodę napierającą

Od wewnętrznej strony pomieszczenia pod schodami należy wykonać hydroizolację szlamem uszczelniającym odpornym na siarczany, stropu i wszystkich ściana.

Ściany fundamentowe i piwniczne należy uszczelnić elastycznym szlamem uszczelniającym, przeciw wodzie gruntowej i wodzie napierającej z zewnątrz wodzie podciąganej kapilarnie w murach

Okładzinę kamienną należy kleić elastyczną, cienkowarstwową zaprawą klejową

Strefę cokołu należy zabezpieczyć przed „wodą rozbryzgową”, nakładając po wyrównaniu podłoża, warstwę izolacji szlamem uszczelniającym do hydroizolacji.

Uszczelnione mury należy otynkować tynkiem renowacyjnym

Ściany zewnętrzne schodów należy pomalować w kolorze analogicznym do koloru cokołu pałacu farbą renowacyjną do zabytków.

5.2.5. TECHNOLOGIA RENOWACJI KAMIENIA

Delikatnie zdjęte okładziny schodów z piaskowca należy poddać renowacji:

Czyszczenie powierzchni wykonujemy z wykorzystaniem:

Zazielenienia: zaczynamy od mechanicznego usunięcia mchów i innych narośli, a następnie powierzchnię kamienia traktujemy środkiem do czyszczenia i gruntowania - zabezpieczania po czyszczeniu materiałów budowlanych przed ponownym zazielenieniem. Po zadziałaniu preparatu oczyszczamy ponownie powierzchnię piaskowca np. za pomocą urządzenia do mycia gorącą wodą pod ciśnieniem.

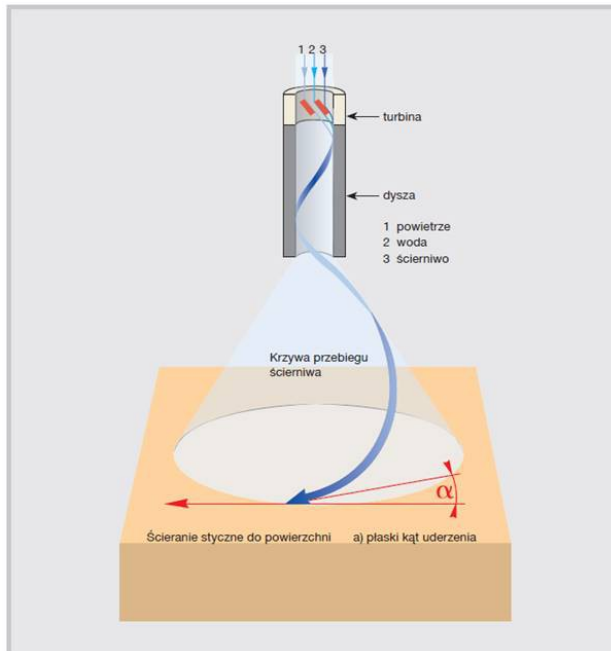
Podstawowe czyszczenie:

a. Chemiczne przy użyciu specjalnej pasty czyszczącej do usuwania zanieczyszczeń miejskich i urządzenia do mycia gorącą wodą pod ciśnieniem.

ALTERNATYWNIE (jeżeli to niezbędne to stosowane łącznie z metodą chemiczną)

b. Mechaniczne- zastosowanie urządzenia do czyszczenia metodą wirującego strumienia

Metoda mechanicznego czyszczenia powierzchnia wzbudza wiele kontrowersji , z uwagi na nadmierne uszkodzenia czyszczonej powierzchni. Jest to efekt stosowania niewłaściwych dla czyszczonej powierzchni urządzeń jak również ścierniwa. Należy użyć techniki piaskowania z użyciem rotacyjnego strumieniowania, suchy granulat lub ścierniwo z wodą wprowadzane są przez specjalną turbinę i poprzez dysze w ruch wirowy. Jeśli wirująca mieszanina powietrza, granulatu i wody trafi na powierzchnię elementu budowlanego, to powstaje działający po stycznej efekt ścierania. Częstki granulatu ślizgają się po powierzchni- nie są w nią "wbijane". Usuwanie zanieczyszczeń odbywa się zatem wyjątkowo delikatnie. Zanieczyszczenia są usuwane stopniowo, a więc stopień oczyszczenia i jego intensywność mogą być dowolnie wybierane.

Uzupełnianie ubytków:

Duże ubytki 1. zbrojenie za pomocą walcowanej, skręcannej kotwy śrubowej dwubiegunowej z nierdzewnej stali austenitycznej np. o średnicy 6 mm.

2. wypełnienie dwuskładnikową lekką zaprawą o spoiwie epoksydowej z zastosowaniem jako warstwy ułatwiającej szczepienie bezrozpuszczalnikowej, dwuskładnikowej żywicy epoksydowej. Wypełnienie profilujemy w ten sposób aby ostateczną warstwę wypełnienie stanowiła zaprawa mineralna zaprawa do uzupełniania ubytków kamienia.

Zabezpieczenie powierzchni:

z zastosowaniem dwóch preparatów - bezbarwnego impregnatu hydrofobizującego do kamienia z przeznaczeniem do głębokiej penetracji oraz impregnat ochronny i powłoka ułatwiająca pielęgnację.

5.2.6. UZASADNIENIE WYBRANYCH MATERIAŁÓW

W projekcie przyjęto oczyszczenie istniejącego kamienia i uzupełnienie ubytków zgodnie z zaleceniem LWKZ. Na odstępianie od powyższej technologii restauracji piaskowca należy uzyskać LWKZ.

II INFORMACJA DOTYCZĄCA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA ZE WZGLĘDU NA SPECYFIKACJĘ PROJEKTOWANEGO OBIEKTU BUDOWLANEGO , UWZGLĘDNIANEJ W PLANIE BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA

1) NAZWA I ADRES OBIEKTU BUDOWLANEGO

**Remontu schodów zewnętrznych budynku pałacu Trzebiechowie
66-132 Trzebiechów ul. Parkowa 4
dz. nr 384/52 obręb Trzebiechów**

2) NAZWA INWESTORA I ADRES

Gmina Trzebiechów

66-132 Trzebiechów ul. Sulechowska 2

3) IMIĘ I NAZWISKO ORAZ ADRES PROJEKTANTA , SPORZĄDZAJĄCEGO INFORMACJĘ

mgr inż arch. Joanna Piotrowicz 65-067 Zielona Góra ul. Stary Rynek 15/11

CZĘŚĆ OPISOWA

1) Zakres robót dla całego zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji poszczególnych obiektów

Remont schodów

2) Wykaz istniejących obiektów budowlanych

Pałac.

3) Wskazanie elementy zagospodarowania działki lub terenu, które mogą stworzyć zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.

Obiekt obecnie użytkowany nie stwarza zagrożenia.

4) Wskazanie dotyczące przewidywanych zagrożeń występujących podczas realizacji robót budowlanych, określające skalę i rodzaje zagrożeń oraz miejsce i czas ich występowania.

Zakres prac remontowych do niniejszego opracowania nie jest wymieniony w katalogu zagrożeń określonym w rozporządzeniu.

5) Sposób prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych.

Przed przystąpieniem do robót budowlanych kierownik budowy przeprowadzi ustny instruktaż stanowiskowy w zakresie BHP dla zatrudnionych pracowników. W szczególności wszyscy pracownicy powinni być zapoznani z przepisami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury w sprawie bhp przy wykonywaniu robót budowlanych. DzU nr 47 poz 40 9. Roboty na wysokościach, 12. Roboty murarskie tynkarskie 17 Roboty dekarские i izolacyjne.

6) Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefie szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń.

Zgodnie z Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. (Dz.U. Nr 151 poz 1255 i 1256) w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz szczegółowego zakresu rodzajów robót budowlanych, stwarzających zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi, nie zobowiązuje się kierownika budowy do sporządzenia szczegółowego planu BiOZ .

Na pomieszczeniu socjalnym oznaczonym na planie terenu budowy (sporządza kierownik budowy) umieścić wykaz zawierający adres i numery telefonów:

- najbliższego punktu lekarskiego
- straży pożarnej
- posterunku Policji

W pomieszczeniu socjalnym umieścić punkt pierwszej pomocy obsługiwany przez wyszkolonego w tym zakresie pracownika.

Telefon komórkowy umieścić w pomieszczeniu socjalnym oznaczonym na planie jw.

Kaski ochronne, umieścić w pomieszczeniu socjalnym jw.

Pasy i linki zabezpieczające przy pracach na wysokościach, umieścić w pomieszczeniu socjalnym.

Ogrodzenie terenu wykonać do wysokości min 1,5 m, oznakować na planie.

Rozmieścić tablice ostrzegawcze.

Barierki wykonane z desek o szerokości 15 cm, poręcze umieszczać na wysokości 1,1 m.

Wykonać skarpy zabezpieczające wykop przed wodami opadowymi.

Na terenie budowy za pomocą tablic informacyjnych wyznaczyć drogę ewakuacyjną i oznaczyć na planie (plan wykonuje kierownik budowy)

W trakcie robót mogą wystąpić inne nieprzewidziane okoliczności i w takich wypadkach należy bezwzględnie wzywać projektanta konstrukcji na budowę.

Całość robót należy prowadzić bardzo ostrożnie i starannie a kierownictwo budowy należy powierzyć osobie z dużym doświadczeniem. To samo dotyczy inspektora nadzoru inwestorskiego.

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Lubuska Okręgowa Rada Izby Architektów RP

ZAŚWIADCZENIE - ORYGINAŁ

(wypis z listy architektów)

Lubuska Okręgowa Rada Izby Architektów RP zaświadcza, że:

mgr inż. arch. JOANNA PIOTROWICZ

posiadająca kwalifikacje zawodowe do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w specjalności architektonicznej i w zakresie posiadanych uprawnień nr **464/88/UW**, jest wpisana na listę członków Lubuskiej Okręgowej Izby Architektów RP pod numerem: **LU-0108**.

Członek czynny od: 01-08-2002 r.

Data i miejsce wygenerowania zaświadczenia: 08-07-2015 r. Gorzów Wlkp.

Zaświadczenie jest ważne do dnia: **31-12-2015 r.**

Podpisano elektronicznie w systemie informatycznym Izby Architektów RP przez:
Paweł Kochański, Przewodniczący Okręgowej Rady Izby Architektów RP.

Nr weryfikacyjny zaświadczenia:

LU-0108-1342-B96D-825C-1Y56

Dane zawarte w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić podając nr weryfikacyjny zaświadczenia w publicznym serwisie internetowym Izby Architektów: www.izbaarchitektow.pl lub kontaktując się bezpośrednio z właściwą Okręgową Izbą Architektów RP.

Wrocław, dnia 19-X-1988

URZĄD WOJEWÓDZKI WE WROCŁAWIU
WYDZIAŁ GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ I ARCHITEKTURY
pl. Powstańców Warszawy 1

Nr 464/88/UW

DECYZJA
O STWIERDZENIU PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO
do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie

Na podstawie § 4 ust.1, § 4 ust.2, § 7,

§ 13, ust. 1, pkt 1, lit. - rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska
z dnia 20 lutego 1975 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. Nr 8,

poz. 46) stwierdza się, że:

Obywatel(ka) Joanna PIOTROWICZ
(imię i nazwisko)

magister inżynier architekt
(tytuł naukowy — zawodowy)

urodzony(a) dnia 11 marca 1958 r. w Wrocławiu

posiada przygotowanie zawodowe uprawniające do wykonywania samodzielnej funkcji

projektanta

(rodzaj funkcji)

w specjalności architektonicznej

(rodzaj specjalności techniczno-budowlanej)

w zakresie

(specjalizacja zawodowa)

LUBUSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Zielonej Górze
ul. Kopernika 1 65-063 Zielona Góra
tel. (68) 324 73 90, 324 74 11, fax (68) 325 37 45
www.lwkz.pl, sekretariat.zgora@lwkc.pl

Zielona Góra, 06-03-2015

ZN.5142.2.2015 [gmTrz]

Wójt Gminy Trzebiechów
ul. Sulechowska 2
66-132 Trzebiechów

W odpowiedzi na wniosek Pani Joanny Piotrowicz z firmy P&P ART. NOVA Sp. z o.o., występującej z upoważnienia Wójta Gminy Trzebiechów, w sprawie wydania zaleceń konserwatorskich dla prac remontowych w **pałacu w Trzebiechowie**, wpisanym do rejestru zabytków pod nr 212 decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Zielonej Górze z dnia 27.03.1961 r., zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. - Dz. U. z 2014, poz. 1446 ze zm.), uprzejmie informuję, że przed przystąpieniem do inwestycji należy szczegółowo rozpoznać obiekt oraz przeanalizować źródła historyczne i ikonograficzne. W odniesieniu do planowanego zakresu prac przedstawiam następujące zalecenia:

1. Wymiana instalacji wodnej, kanalizacyjnej i elektrycznej::

- W przypadku wymiany instalacji, nową instalację należy prowadzić przy ograniczonej ingerencji w substancję zabytku, zgodnie z trasami istniejących pionów instalacyjnych, zaś w przypadku konieczności zmiany jej przebiegu - natynkowo bez ingerencji w elementy wystroju wnętrz. Wszelkie przewody instalacyjne powinny być prowadzone w miejscach jak najmniej widocznych, bez bezpośredniej ingerencji w wystrój wnętrz tj. sztukaterii i stolarki.
- Jeżeli zachowały się historyczne elementy związane z instalacjami np. grzejniki, włączniki itp. - należy je zachować.
- Zaleca się prowadzenie instalacji elektrycznej w bruzdach w miejscach przebiegu istniejącej instalacji, jednakże nowe trasy instalacji należy prowadzić pod nadzorem osoby posiadającej odpowiednie kwalifikacje oraz doświadczenie w zakresie konserwacji zabytków (zgodnie z Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych - Dz. U. z 2011 r., Nr 165, poz. 987),

3. Remont dachu wraz z wieżą dachową i odprowadzeniem wód deszczowych:

- Zaleca się przywrócenie historycznego pokrycia dachu pałacu z łupka kamiennego.

1

- Nie dopuszcza się zmian w zakresie kąta nachylenia dachu oraz nadbudowy, rozbudowy lub przebudowy dachu.
- Nowe pokrycie dachu musi zapewnić odpowiednią wentylację strychu, a tym samym dobre przewietrzenie konstrukcji,
- Zaleca się remont lub wymianę instalacji odgromowej.
- Należy dokonać oceny stanu zachowania instalacji odprowadzenia wody opadowej z połaci dachu oraz przeprowadzić niezbędne naprawy i wymiany.
- Wody opadowe należy odprowadzić od murów budynku.
- Należy ocenić stan zachowania kominów, dokonać ich niezbędnych napraw, z odtworzeniem historycznej formy głowic.
- Elementy wtórne, dysharmonizujące, istniejące w połaci dachowej należy usunąć.
- Należy rozpoznać konstrukcję więźby dachowej oraz podjąć działania mające na celu poprawę jej stanu zachowania, tj.:
  - należy poddać ocenie konstrukcyjnej zużycie oraz stopień zniszczenia drewnianych elementów więźby dachowej, wyznaczyć elementy przeznaczone do wzmocnienia lub wymiany.
  - zaleca się oczyszczenie elementów konstrukcyjnych więźby dachowej w sposób pozwalający na zachowanie ewentualnych historycznych inskrypcji, znaków ciesielskich.
  - elementy więźby nienadające się do dalszej eksploatacji należy wzmocnić lub wymienić na nowe z zachowaniem wielkości przekrojów drewna, bez zatarcia schematu więźby.
  - należy przeprowadzić impregnację konstrukcji dachowej środkami ognio- i biochronnymi (zalecane wprowadzenie impregnatów bezbarwnych).

4. Docieplenie stropu ostatniej kondygnacji:

- Dopuszcza się ocieplenie stropu ostatniej kondygnacji, poprzez wprowadzenie od strony poddasza, pomiędzy belki stropowe izolacji termicznej.
- Po przeprowadzeniu prac przy stropie ostatniej kondygnacji, należy przywrócić wykończenie podłóg na poddaszu.

5. Wymiana zewnętrznej stolarki okiennej i drzwiowej:

- Dopuszcza się wymianę wtórnej stolarki okiennej i drzwiowej na nową, wykonaną z drewna i nawiązującą formą, konstrukcją i kolorystyką do historycznej, na podstawie źródeł ikonograficznych i zachowanej historycznej stolarki.
- Należy rozważyć możliwość przywrócenia okiennic.
- W przypadku planowanej wymiany historycznej stolarki okiennej należy ją dokładnie rozpoznać (jak wynika z przeprowadzonej wizji lokalnej w pałacu w Trzebiechowie zachowały się pojedyncze egzemplarze historycznej stolarki okiennej). Dopuszcza się wymianę zniszczonej, wyeksploatowanej, nienadającej się do renowacji stolarki okiennej na nową, przy czym odtworzenie stolarki okiennej musi uwzględniać parametry okien historycznych, a mianowicie kształt, wymiary poszczególnych elementów konstrukcyjnych, rodzaj szklenia, podział, materiał, tj. drewno, profil, sposób otwierania oraz kolorystykę. Należy także rozpoznać, czy nie zachowały się elementy pochodzące z oryginalnych okien, tj. poszczególne elementy konstrukcyjne

(słupki, ślēmiona, szczebliny), okucia okienne i szklenie. Zachowane elementy mogą posłużyć, jako wzorcowe dla projektowanej stolarki. Na podstawie zachowanych okien historycznych należy określić konstrukcję, kolorystykę i rodzaj szklenia dla pozostałych okien.

- W przypadku stwierdzenia dobrego stanu, oryginalnej stolarki okiennej, należy rozważyć możliwość poddania jej zabiegom konserwatorskim.
- Kolorystykę stolarki okiennej należy ustalić na podstawie badań stratygraficznych zachowanych okien historycznych.

6. Remont schodów zewnętrznych:

- Zaleca się przeprowadzenie remontu schodów przed wejściem głównym do pałacu i przywrócenie im historycznej formy, na podstawie dostępnych źródeł ikonograficznych (balustrada i stopnice schodów wykonane były z piaskowca, analogicznie do bramy wjazdowej).

Niniejszych zaleceń nie należy traktować jako pozwolenia na prowadzenie prac przy obiekcie zabytkowym.

Uprzejmie informuję, że pałac w Trzebiechowie objęty jest ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru zabytków pod nr 212 decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Zielonej Górze z dnia 27.03.1961 r. W związku z powyższym, zgodnie z art. 36 ust. 1 p. 1, 3 i 11, wyżej. cyt. ustawy prowadzenie robót budowlanych, badań i prac konserwatorskich i innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu przy zabytku wpisanym do rejestru wymaga uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków w trybie decyzji administracyjnej.

W celu uzyskania pozwolenia Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, na prowadzenie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru – kościele w Suchej, zgodnie z § 4. 1. wyżej cytowanego Rozporządzenia, w tutejszym urzędzie należy przedłożyć wniosek zawierający:

- imię, nazwisko i adres lub nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy;
- wskazanie zabytku, z uwzględnieniem miejsca jego położenia;
- wskazanie przewidywanego terminu rozpoczęcia i zakończenia robót budowlanych;
- imię, nazwisko i adres osoby:
  - o kierującej robotami budowlanymi,
  - o wykonującej nadzór inwestorski,
  - o albo oświadczenie, że osoba kierująca robotami budowlanymi lub osoba wykonująca nadzór inwestorski zostaną wyłonione w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego,
- projekt budowlany albo część projektu budowlanego w zakresie niezbędnym do oceny wpływu planowanych robót budowlanych na zabytek;
- dokumenty potwierdzające spełnianie przez osobę kierującą robotami budowlanymi lub osobę wykonującą nadzór inwestorski dodatkowych wymagań, wskazanych poniżej;
- dokument potwierdzający posiadanie przez wnioskodawcę tytułu prawnego do korzystania z zabytku, uprawniającego do występowania z tym wnioskiem, albo

oświadczenie wnioskodawcy o posiadaniu tego tytułu.

W celu uzyskania pozwolenia Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, na prowadzenie badań i prac konserwatorskich, przy zabytku wpisanym do rejestru, zgodnie z § 3 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich i architektonicznych, a także innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych (Dz. U. z 2011 r., Nr 165, poz. 987) w tutejszym urzędzie należy przedłożyć wniosek zawierający:

- imię, nazwisko i adres lub nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy;
- wskazanie zabytku, z uwzględnieniem miejsca jego położenia albo przechowywania;
- wskazanie przewidywanego terminu rozpoczęcia i zakończenia badań i prac konserwatorskich;
- imię, nazwisko i adres osoby prowadzącej badania i prace konserwatorskie, albo oświadczenie, że wykonawca tych prac albo badań zostanie wyłoniony w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego;
- program badań i prac konserwatorskich;
- dokumenty potwierdzające posiadanie przez osobę prowadzącą badania i prace konserwatorskie odpowiednich kwalifikacji;
- dokument potwierdzający posiadanie przez wnioskodawcę tytułu prawnego do korzystania z zabytku, uprawniającego do występowania z tym wnioskiem, albo oświadczenie wnioskodawcy o posiadaniu tego tytułu;

Jednocześnie informuję, że stosownie do § 22 ust. 1 wyżej cytowanego Rozporządzenia:

- kierować robotami budowlanymi oraz wykonywać nadzór inwestorski przy zabytkach nieruchomości wpisanych do rejestru mogą osoby, które posiadają odpowiednie uprawnienia budowlane określone przepisami Prawa budowlanego oraz odbyły co najmniej 2-letnią praktykę zawodową na budowie przy zabytkach nieruchomości wpisanych do rejestru.
- prace konserwatorskie, prace restauratorskie lub badania konserwatorskie mogą prowadzić osoby, które posiadają tytuł zawodowy magistra uzyskany po ukończeniu wyższych studiów na kierunku konserwacja i restauracja dzieł sztuki lub wyższych studiów w specjalności w zakresie konserwacji zabytków oraz odbyły po ukończeniu tych studiów co najmniej 12-miesięczną praktykę zawodową w zakresie konserwacji i badania zabytków.

LUBUSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
dr Barbara Bielnińska-Kopeć

Otrzymuje:

1. Strona na adres: Joanna Piotrowicz P&P Art Nova Sp. z o.o., ul. Stary Rynek 15/11, 65-067 Zielona Góra.
a/a (0607) opracował: B.Idryjan,

LUBUSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTEKÓW
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Zielonej Górze
ul. Kopernika 1 65-063 Zielona Góra
tel. (68) 324 73 90, 324 74 11, fax (68) 325 37 45
e-mail sekretariat.zgora@lwzk.pl www.lwzk.pl

Zielona Góra, 15-07-2015

ZN.5142.12.2015 [gmTrze-2]

Wójt Gminy Trzebiechów
ul. Sulechowska 2
66-132 Trzebiechów

Stosownie do art. 7, art. 9 oraz 10 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 267) w nawiązaniu do ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r., poz. 1446 ze zm.), w związku z toczącym się postępowaniem administracyjnym, w sprawie wydania pozwolenia na prowadzenie prac związanych z remontem schodów zewnętrznych pałacu w Trzebiechowie uprzejmie informuję, że z punktu widzenia konserwatorskiego rozwiązania przyjęte w *Projekcie remontu schodów zewnętrznych pałacu w Trzebiechowie* budzą zastrzeżenia ze stanowiska konserwatorskiego.

Pałac w Trzebiechowie, którego dotyczy wniosek, podlega ochronie prawnej poprzez wpis do rejestru zabytków pod nr 212 decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Zielonej Górze z dnia 27.03.1961 r. W związku z powyższym zgodnie z art. 36 ust. 1 p. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, inwestycja wymaga uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków w trybie decyzji administracyjnej.

Pałac w Trzebiechowie powstał w 3 ćw. XIX w. z fundacji rodziny v. Reuss, na zrębach wcześniejszego dworu renesansowego, prawdopodobnie wg projektu uznanego austriackiego architekta Rumpelmeiera. W 1901 r. powiększony został o nowe skrzydło, zharmonizowane architektonicznie z częścią starszą. Twórca rezydencji, czerpiący z form historycznych, wzorował się na renesansowych i barokowych pałacach francuskich. Po 1945 r. obiekt został opuszczony i dopiero w latach 1979-1984 dokonano jego adaptacji na szkołę. Pałac w Trzebiechowie stanowi interesujący przykład architektury w nurcie historyzmu, z formami francuskiego renesansu i baroku. Stanowi on niezwykle cenny obiekt reprezentacyjny o bogatych walorach artystycznych i ciekawej historii związanej z działającą na tym terenie rodziną v. Reuss.

Jak wynika z analizy rozpoznania pałacu zamieszczonej w opracowaniu z przeprowadzonych w obiekcie badań konserwatorskich pt. *Dokumentacja sondazowych badań konserwatorskich pałacu w Trzebiechowie* autorstwa mgr Michała Błażejewskiego z 2015 r., w której wskazano, że przy pałacu zachowały się historyczne schody zewnętrzne od strony elewacji ogrodowej, posiadające znaczące walory zabytkowe. W postulatach konserwatorskich znalazł się zapis, iż konieczne jest pozostawienie obecnych stopni granitowych i piaskowcowych przy budynku od strony ogrodu i poddanie ich odpowiednim pracom konserwatorskim, mającym na celu zabezpieczenie i utrwalenie zabytkowej substancji, zachowanej do czasów współczesnych.

Załączony do wniosku projekt zakłada wymianę schodów na nowe wykonane

z granitu w kolorze piaskowca, bez zachowania oryginalnych stopnie z piaskowca. Doprowadzi to do utraty oryginalnej substancji zabytku, która przetrwała do naszych czasów. Należy więc uznać, że planowane działania wpłyną negatywnie na zabytek i wprowadzą pewne zafałszowanie historyczne. Ponadto należy podkreślić, że w przypadku, gdy zachowały się oryginalne schody, winny one zostać poddane konserwacji i odtworzeniu detalu w postaci profilowanych gzymsów.

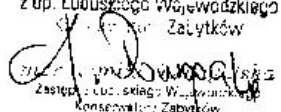
W projekcie nie przewidziano również zachowania, przylegających do elewacji od strony ogrodu, wykonanych z piaskowca słupków kamiennej balustrady, które powinny zostać poddane pracom konserwatorskim.

W związku z powyższym należy uznać, że wymiana schodów w elewacji ogrodowej na nowe, w przypadku możliwości zachowania elementów oryginalnych i ich konserwacji, stoi w sprzeczności z zasadami ochrony zabytków. Ponadto wprowadzane nowe elementy należy projektować w oparciu o ikonografię, zachowane źródła historyczne, przeprowadzone wyniki analizy historycznej stolarki oraz wyniki badań konserwatorskich.

Ochrona konserwatorska zabytków nieruchomych wynika z przepisu art. 4 ust. 2 i ust. 3 oraz art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Polega ona przede wszystkim na zapobieganiu zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytku oraz udaremnianiu niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytku.

Wobec powyższego organ ochrony zabytków nie może zaakceptować przedstawionych w projekcie rozwiązań, które nie uwzględniają postulatów z najnowszych badań zabytku. Dlatego też należy przewidzieć przeprowadzenie prac konserwatorskich przy kamiennych stopniach schodów zewnętrznych w elewacji ogrodowej oraz pozostałości po kamiennej balustradzie w postaci słupów z piaskowca. Wyniki badań sondażowych dostępne są do zapoznania dla projektanta w archiwum Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Zielonej Górze oraz w Urzędzie Gminy Trzebiechów. Istnieje możliwość zmiany rozwiązań projektowych i dostosowanie ich do charakteru zabytkowego obiektu i obszaru, zgodnie z niniejszym stanowiskiem.

Uprzejmie informuję, że Strona ma możliwość zmiany wniosku w proponowanym zakresie lub wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań w sprawie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego zawiadomienia w urzędzie Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Zielonej Górze. Wobec powyższego, na podst. art. 36 Kodeksu postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 267, ze zm.) informuję, że sprawa nie zostanie załatwiona w terminie. Sprawa zostanie rozstrzygnięta w terminie do dnia 30 lipca 2015 r. Nie zajęcie stanowiska przez stronę nie będzie stanowiło przeszkody do rozstrzygnięcia sprawy.

z up. Lubuskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków

Zastępca Lubuskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków

Otrzymuje:

1. Strona na adres: Joanna Piotrowicz, P&P Art Nova Ps. z o.o., ul. Stary Rynek 15/11, 65-067 Zielona Góra,
aa. (3975) Bldr